

Brev til redaktøren

Kommentarer på inntil 400 ord, eventuelt knyttet til tidligere publisert stoff, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Seksuelt misbruk av barn

Jan Sunder Halvorsen polemiserer i Tidsskriftet nr. 8/2003 (1) mot synspunkter som undertegnede tidligere har gitt uttrykk for i Aftenposten (2) og i Tidsskriftet (3). Vi hevdet der at fagfolk, inkludert oss selv, har hatt en tendens til å overdrive skadevirkningene av seksuelle misbruk. Vi trakk blant annet frem en metaanalyse av undersøkelser blant amerikansk collegeungdom som tydet på at skadevirkningene var mindre enn vanligvis antatt i klinisk litteratur (4).

Halvorsen insinuerer at resultatene fra denne studien er falske, fordi forfatterne skulle ha pedofile sympatier. Slike synspunkter er lite interessante så lenge man ikke kan påvise feil og forvrengninger i utvalg, metoder og fortolkninger av data, noe Halvorsen ikke gjør. Ingen har, så vidt vi vet, klart å så alvorlig tvil om den vitenskapelige analysen av dataene. Studien ble vurdert av langt flere eksterne fagvurderere enn vanlig før publisering, og i etterkant ble den også gjennomgått av *National Academy of Sciences*, uten at man fant grunn til kritikk.

Det vesentlige i Halvorsens artikkel (1) dreier seg om nyere tvillingstudier, som vi faktisk etterlyste, men som ikke var publisert da vi skrev våre artikler (2, 3). Han siterer en australsk studie der om lag 2 000 likekjønnede tvillinger ble telefonintervjuet (5). I par hvor bare den ene tvillingen var utsatt for misbruk, var denne tvillingen senere mest plaget med atferdsforstyrrelse, depresjon, selvmordsforsøk, angst og nikotinavhengighet. Det er selvsagt mulighet for feilkilder i en slik undersøkelse. Vi vet bl.a. ikke om den seksuelt misbrukte tvillingen var mer nervøs enn den ikke-misbrukte før misbruket fant sted. Det hadde også vært ønskelig å ha hatt resultatene for eneggede par atskilt fra toeggede, slik at genetisk sårbarhet, ikke-seksuelle familiebelastninger og seksuelle overgrep i noen grad kunne atskilles. Det viktigste resultatet er likevel at selvrapportert seksuelt misbruk, kontrollert for familiebakgrunn, er assosiert med økt risiko for psykiske lidelser.

Halvorsen hevder på grunnlag av Teicher og medarbeideres undersøkelser (6) at seksuelle overgrep fører til skader i hippocampus og amygdala. Halvorsen mener at skaden i det limbiske system er spesifikk, hva han nå mener med det.

Bedre kunnskap er selvsagt nyttig for

dem som skal hjelpe barn og deres familier etter katastrofer og traumatiske opplevelser. Uten at alvorlig rammede barn studeres prospektivt og longitudinelt helt opp i voksen alder, vil den informasjon man får, selv ved avanserte atferdsmessige eller biologiske forskningsmetoder, ha begrenset verdi.

**Einar Kringlen
Per Høglend**

Psykiatrisk institutt
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Halvorsen JS. Hvor skadelig er seksuelt misbruk for et barn? Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 1086–9.
2. Kringlen E, Høglend P. Seksualovergrep mot barn og psykiske skadevirkninger? Aftenposten (morgenutgave) 16.2.2000.
3. Kringlen E. Seksuelle overgrep, gjenvunnet hukommelse og multipel personlighetsforstyrrelse. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 202–8.
4. Rind B, Tromowitch P, Bauserman R. A meta-analytic examination of assumed properties of child abuse using college students. Psychol Bull 1998; 124: 22–53.
5. Nelson EC, Heath AC, Madden PA, Cooper ML, Dinwiddie SH, Bucholz KK et al. Association between self-reported childhood sexual abuse and adverse psychosocial outcomes: results from a twin study. Arch Gen Psychiatry 2002; 59: 139–45.
6. Teicher MH, Ito Y, Glod CO, Andersen SL, Dumont N, Ackerman E. Preliminary evidence for abnormal cortical development in physically and sexually abused children using EEG coherence and MRI. Ann N Y Acad Sci 1997; 821: 160–75.

J. S. Halvorsen svarer:

I min kronikk i Tidsskriftet redegjør jeg systematisk for den metodologiske kritikken som kan rettes mot Rind-studien, basert på en rekke publikasjoner som peker på alvorlige feil og mangler i den. Einar Kringlen & Per Høglend imøtegår metodekritikken med kun løse påstander. De henviser bl.a. til en publikasjon fra National Academy of Science uten kildereferanse. Siden dette er den eneste referansen som kunne gitt substans til deres påstander, forventet jeg å få oppgitt kilden. Den publikasjonen de henviser til, er meg ukjent. Kolleger i USA som forsker på området er heller ikke kjent med den. Den finnes ikke på websiden til National Academy of Science. Jeg regner selvsagt med at den finnes, og ser frem til at Kringlen & Høglend får den på trykk i Tidsskriftet. Da vil det komme noe på bordet og man kunne føre en diskusjon om Rind-studiens validitet.

Å hevde, som Kringlen & Høglend gjør, at pedofile sympatier hos forskerne er uinteressant når de ut fra sine funn anbefaler seksuell omgang mellom voksne og barn når barnet tillater det, er mildt sagt oppsiktsvekkende. En side av saken er den moralske, men fra en vitenskapelig vinkel vet vi at forskeres subjektive oppfatning påvirker deres resultater (1). Klarere forbindelse mellom subjektive holdninger og forskningsresultater er det ikke mulig å få enn den Rind-studien viser. Når metodikken tilpasses funnene, må konsekvensen bli den sterke kritikken mot studien fra forskningshold.

Det er publisert to artikler i *Psychological Bulletin* (2, 3) som begge leverer en massiv kritikk mot Rind-studien. De fundamentale feil og mangler ved metodikk og konklusjoner i studien som påpekes i disse artiklene, er ikke besvart. Rind-studien fokuserte på en collegepopulasjon som var for frisk, og på toppen av dette fordreide og bagatelliserte forskerne sine funn. Å redusere denne samlede kritikken til at «Halvorsen insinuerer» er en perseptuell innsnevring av et helt forskningsfelt, og neppe en god modell for vitenskapelig argumentasjon. Inntil Kringlen & Høglend publiserer sin referanse fra National Academy of Science, foreligger ikke annet enn løse påstander fra dem.

Jan Sunder Halvorsen

Institutt for Holistisk Medisin og Meditasjon
Oslo

Litteratur:

1. Luborsky L. The researcher's own therapy allegiances: a «wild card» in comparisons of treatment efficacy. Clinical psychology. Science and Practice 1999; 6: 95–106.
2. Ondersma S. Sex with children is abuse: comment on Rind, Tromowitch, and Bauserman (1998). Psychol Bull 2001; 127: 707–14.
3. Dallam SJ. The effects of child sexual abuse: comments on Rind, Tromowitch, and Bauserman (1998). Psychol Bull 2001; 127: 715–33.

Bivirkninger – suppe på spiker

Rannveig Sakshaug Eldholm og medarbeidere ved Avdeling for legemidler, St. Olavs Hospital, fremsetter i Tidsskriftet nr. 17/2003 synspunkter om legemiddelbivirkninger basert på gjennomgang av Felleskatalogen (1). De observerer at det er flere bivirkninger i Felleskatalogen 10–12 år etter markedsføring av sju nye legemidler